# Continuing a Fast After Mistakenly Breaking It

Q If one is supposed to fast on a certain day and mistakenly eats, does he need to continue his fast or does it not pay since anyway he is not in the midst of a full fast?

### 1. שולחן ערוך אורח חיים סי' תקסח סע' א

נדר להתענות יום זה ושכח ואכל, משלים תעניתו; והוא הדין אם היה תענית חלום, או שהיה תענית ציבור, או שהיה יום ידוע לו להתענות ביום שמת בו אביו או רבו; אבל אם נדר להתענות יום א' או שני ימים, וכשהתחיל להתענות שכח **ואכל כזית**, איבד תעניתו וחייב לצום יום אחר (ויש מחמירין **דאפילו בנדר להתענות יום זה** דחייב להשלים, מכל מקום מחמירין להתענות יום אחר) ת"ה סימן קנ"ו.

### משנה ברורה שם ס"ק ה, ח

**ואכל כזית** - אבל פחות מכזית, אף דלכתחלה אסור לאכול אפילו משהו, מ"מ בדיעבד מתענה ומשלים, ואין צריך יום אחר, ואסור לאכול היום יותר כיון שקבלו בתענית מאתמול, ויותר מזה דאפילו אכל כזית רק שלא אכלו בפעם אחת ושהא בינתיים יותר מאכילת פרס, לא מצטרף ודינו כפחות מכזית, שאינו מאבד תעניתו בזה. ולענין שתיה - השיעור, אם שתה מלא לוגמיו; הא פחות מזה, לא מקרי שתיה בדיעבד ומשלים תעניתו ואין צריך להתענות יום אחר:

**דאפילו בנדר להתענות יום זה** - עיין בבית מאיר שמסיק דדוקא באומר הריני בתענית למחר, אבל אם נדר להתענות איזה יום מיוחד ושכח ואכל בו, לכולי עלמא צריך להשלים תעניתו ואין צריך להתענות יום אחר, אם לא שכוונתו לכפרה על עונו ושגגתו. וה"ה בתענית חלום או יארצייט וכל שכן בארבע תעניתים הקבועים או שאר תענית צבור אם שכח ואכל בו, בודאי מחוייב להשלים התענית ואין צריך להתענות יום אחר, אם לא שכוונתו לכפרה, וכן איתא במהרי"ל שציוה לאחד להתענות אח"כ לכפרה:

### 2. שו"ת מנחת יצחק חלק ח סי' מה

והנה ראיתי בתשו' ארץ צבי (סי' ע"ט), דהשואל שם העיר: למה בערב פסח שעושין הבכורים סיום, אוכלין אחר כך כל היום, ואלו בסיום שעושין קודם ט' באב לאכול בשר, אין המנהג לאכול בשר רק באותה סעודה של הסיום ולא אח"כ? ומיישב בהקדם מה שהקשה על מה שאוכלים הבכורים כל היום ערב פסח על סמך הסיום שעושין בבוקר, דהרי בשאר תענית צבור אפילו מי שאכל פעם אחת אסור לו לאכול אח"כ, כמבואר בש"ע (סי' תקס"ח ס"א), ולמה כאן מותר כל היום. והנראה ליישב, בכל תענית יש ב' דברים: מצוה להתענות, ואיסור לאכול. ולעולם כשאכל פעם אחת באותו יום, תו אינו מקיים מצות תענית, דכל שאכל כזית אין שם תענית עליו כמבואר בש"ע שם, ומה דאסור לו לאכול אח"כ בתענית ציבור הטעם דאע"ג דהמצוה תו לא מקיים, מ"מ אכתי איסורא רבע עליו על כל כזית וכזית משום איסור אכילה. וכל זה בשאר תענית ציבור שהוא לשם עינוי וסיגוף, אבל תענית בכורים אין בזה איסור אכילה, רק מצות תענית גרידא, כמו מצות הדלקת נר חנוכה וד' כוסות וכדומה שהיא מצוה לפרסומי ניסא כן בזה, ע"כ כל שאכל פעם אחת, ע"י סיום בבוקר, דתו לא חשיב תענית, מותר לאכול כל היום, דאיסור אכילה אין בזה, ולפי"ז אתי שפיר דבסעודת סיום מסכת בשבוע שחל בו ט' באב, דאז אסור לאכול בשר, דומה לתענית ציבור דאסור באכילה משום עינוי וסיגוף, לכן אף שאכל פעם אחת בהיתר, מ"מ בשאר היום נשאר באיסורו עד כאן דבריו.

### 3. ביאור הלכה סי' תקסח סע' א

ויש מחמירין דאפי' בנדר להתענות יום זה וכו' - עיין במגן אברהם שכתב הטעם, כיון די"א דאפילו ביום זה רשאי ללות ולפרוע ולכן כשאכל איבד תעניתו וחייב לצום יום אחר, וע"כ מחמירין כשני הדיעות - דחייב לצום כל אותו היום וגם יום אחר עכ"ל. והקשה עליו הבית מאיר: הלא איתא בב"י דאפילו היש אומרים שם"ל דאפילו ביום זה יכול ללות ולפרוע מודים ג"כ דאם שכח ואכל, די במה שישלים תעניתו ואין צריך לצום יום אחר, וע"כ כתב דמה שהחמיר הרמ"א ביום זה היינו רק באומר "הריני בתענית למחר", ומשום דיש דיעות בפוסקים: אית דס"ל דזה נחשב כיום זה, וא"כ לדידהו צריך להשלים התענית דוקא ]וכמו שסתם השו"ע דזה נחשב כיום זה[ ויש דס"ל דזה נחשב כיום סתם ואיבד תעניתו וצריך לצום יום אחר, וע"כ מחמירין לצאת ידי שניהם. ודע עוד דפשוט דהיש מחמירין הוא רק לענין יום זה, אבל אם בעת תחלת הקבלה נדר סתם ורק אח"כ קבל עליו במנחה ואמר הריני בתענית למחר, זה מיקרי תענית סתם כיון שבתחלת קבלה לא בירר היום, וכמו שכתב המ"א בסק"ו, וממילא כשאכל איבד תעניתו של אותו היום ומותר לאכול עוד וחייב לצום יום אחר שלם. והח"א בכלל קל"ב אות ל' כתב דיש פוסקים דכיון דקיבלו הוי כיום זה וחייב להשלים, ואיני יודע מנין לו זה: